

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор
Інституту інформаційних
технологій і засобів навчання
НАПН України
від 11 липня 2019 р.

 В. Ю. Биков

«ПОГОДЖЕНО»

Заступник директора
з наукової роботи
Інституту інформаційних технологій
і засобів навчання НАПН України
від 11 липня 2019 р.

 А. В. Яцишин

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«Наукові електронні бібліотеки
та наукометрія»**

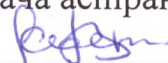
Для здобувачів вищої освіти

Ступінь «Доктор філософії»

спеціальності: *011 Освітні, педагогічні науки, спеціалізація – Інформаційно-комунікаційні технології в освіті*

Структура програми типова. Години відповідають робочому навчальному плану.

В.о. завідувача аспірантури та докторантури

 В. В. Коваленко

Робоча програма навчальної дисципліни «Наукові електронні бібліотеки та наукометрія» для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, 2019. – 20 с.

Укладачі:

Іванова Світлана Миколаївна, кандидат педагогічних наук, завідувач відділу відкритих освітньо-наукових інформаційних систем Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України

Лупаренко Лілія Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу відкритих освітньо-наукових інформаційних систем Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України

Рецензент:

Віхрова Олена Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент, декан фізико-математичного факультету Криворізького державного педагогічного університету

Робоча програма затверджена на засіданні вченої ради Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України

Протокол № 9 від «11» 07 2019 року.

Гарант освітньо-наукової програми

 М. П. Шишкіна
«11» 07 2019 року

© ІТЗН НАПН України, 2019 рік

© Іванова С. М., Лупаренко Л. А., 2019 рік

НАУКОВІ ЕЛЕКТРОННІ БІБЛІОТЕКИ ТА НАУКОМЕТРІЯ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка	Вибіркова дисципліна циклу професійної підготовки	
	Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки Спеціалізація: Інформаційно-комунікаційні технології в освіті		
Змістових модулів – 2	Рівень вищої освіти: <i>Третій (освітньо-науковий), PhD</i>	Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 60 год		2-й	2-й
		Семестр	
Кількість годин для денної/заочної форми навчання: аудиторні – 10 год самостійна робота – 50 год		3-й, 4-й	3-й, 4-й
		Лекції	
		2 год.	2 год.
		Практичні/семінарські	
		8 год.	8 год.
		Самостійна робота	
		50 год.	50 год.
	Вид контролю:		
Залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Наукові електронні бібліотеки та науковметрія» є розвиток цифрової компетентності з використання систем наукової електронної комунікації, призначених для пошуку, збереження, створення, аналізу, представлення даних різної форми та розв'язання задач, що виникають на різних етапах провадження наукової діяльності.

Завдання навчальної дисципліни:

- формування теоретичних знань та навичок, необхідних для практичної організації робіт із використання наукових електронних бібліотек та журналів;
- надання уявлення про методологію наукометрії, вебометрії як галузі наукознавства і практичних навичок роботи з бібліометричними, реферативними, аналітичними базами даних;
- засвоєння технологій і методик роботи із міжнародними та вітчизняними наукометричними системами;
- формування вмінь і навичок використовувати цифрові технології й системи наукової електронної комунікації для проведення сучасних наукових досліджень та застосувати їх в науковій і професійній діяльності;
- формування практичних вмінь щодо використання електронної відкритої журнальної системи Open Journal Systems для представлення наукових статей, а також використання спеціалізованого програмного інструментарію для підготовки наукового контенту до публікації;
- набуття слухачами навичок виваженого добору оптимальних електронних засобів поширення результатів власних наукових пошуків.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант буде знати:

- термінологічний апарат наукометрії, електронних бібліотек, наукометричних систем і показників, баз даних;
- теоретичні та організаційні основи інформаційної інфраструктури функціонування наукових електронних бібліотек
- основні завдання статистики наукових електронних бібліотек, вимоги формування до достовірних статистичних звітів,
- основні теоретичні відомості щодо сервісів наукової електронної бібліотеки з питань пошуку, оприлюднення та розповсюдження результатів наукових досліджень;
- особливості сучасних бібліометричних, наукометричних та інформетричних досліджень;
- міжнародні та вітчизняні наукометричні системи і бази даних: Scopus, Web of Science, Ranking Web of Research Centers, Index Copernicus, DOAJ, Springer, PИИЦ, Google Scholar та ін.;
- бібліографічні та реферативні бази даних з інструментами для

- відстеження цитованості статей;
- наукометричні показники, зокрема індекс Хірша, або h-індекс, індекс, поняття цитування, імпакт-фактор (ІФ або IF), український індекс наукового цитування (УІНЦ);
 - вітчизняні системи «Бібліометрика української науки», «Український індекс наукового цитування», «Наукова періодика України»;
 - зміст понять «електронний журнал», «електронне наукове фахове видання», «електронні відкриті журнальні системи», «метадані», «плагіат», «самоплагіат»;
 - основні функції, переваги і недоліки електронних наукових фахових видань;
 - види електронних журнальних систем, інтерфейс та функціональні можливості програмної платформи Open Journal Systems, вітчизняний та зарубіжний досвід її використання;
 - види плагіату в науці та методи його автоматичного відстеження;
 - алгоритм написання наукової статті, її IMRaD-структуру.

вміти:

- використовувати реєстраційні, навігаційні, пошукові сервіси наукових електронних бібліотек;
- використовувати концептуальні знання, набуті у процесі навчання на рівні новітніх досягнень, для розв'язання складних проблем та вирішення практичних завдань із наукових електронних комунікацій у науково-педагогічній діяльності;
- вносити власні ресурси до сховища, користуватися статистичними сервісами електронної бібліотеки;
- створювати та підтримувати авторські профілі в ORCID та Publons у науково-педагогічній діяльності;
- здійснювати пошук публікацій у професійних наукових мережах за темою власних досліджень;
- представляти власні наукові результати у світовій системі наукометричних баз даних;
- здійснювати пошук актуальних наукових публікацій, авторів та результатів їх наукових досліджень;
- оцінювати продуктивність та впливовість конкретного науковця на основі аналізу авторських профілів у спеціалізованих професійних мережах вчених;
- здійснювати реєстрацію у цифрових ідентифікаторах і створювати профілі вчених;
- визначати рейтинг наукових публікацій та їх авторів у загальній системі наукового знання;
- створювати персональні авторські профілі на платформі Web of Science, Google Scholar, міжнародному реєстрі учених ORCID;
- аналізувати стан бібліометричних, наукометричних та інформетричних досліджень;

- використовувати інструментарій для відстеження цитованості статей, опублікованих у наукових виданнях;
- працювати із ресурсами міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science з метою пошуку наукових джерел та вибору видання для публікування результатів власних наукових розвідок;
- здійснювати пошук та оприлюднювати результати власних наукових досліджень у періодичних виданнях, індексованих наукометричними базами даних;
- працювати з програмною платформою Open Journal Systems;
- створювати персональний профіль користувача в електронному деможурналі на базі платформи OJS;
- подавати рукописи в редакцію, провадити всі етапи редакційно-видавничого процесу та взаємодіяти з редакційною групою за допомогою OJS;
- виконувати перевірку наукових робіт на наявність плагіату;
- використовувати спеціалізований програмний інструментарій для транслітерування текстів та генерування бібліографічних описів різних стандартів у процесі підготовки наукового контенту до публікації;
- здійснювати пошук та аналіз якісного наукового контенту;
- здійснювати виважений добір наукових фахових видань для публікації результатів власних наукових пошуків;
- готувати статтю до друку: написання, структурування, форматування та перевірки.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Наукова електронна комунікація в цифрову епоху.

Тема 1. Теорія наукової комунікації як методологічна основа розвитку електронних бібліотек. Мета, завдання, функціональні можливості сучасних електронних бібліотек.

Бібліотеки в системі наукової електронної комунікації. Типологічні особливості електронних бібліотек світу. Українські електронні бібліотеки. Організація і технологія роботи електронних бібліотек. Інституційні репозитарії. Електронні ресурси: визначення, типологія і характеристики. Підходи до поняття «метадані» та інтегрованості електронних бібліотек. Бібліотека Гутенберга (1971). Проєкт Цифрової бібліотеки. Функції управління інформаційними ресурсами наукової електронної бібліотеки. Загальні підходи до використання електронних бібліотек. Аналіз програмних платформ для створення наукових електронних бібліотек. Електронна бібліотека НАПН України.

Тема 2. Сервіси наукових електронних бібліотек. Опис депозиту та внесення ресурсу до сховища. Статистика електронних бібліотек на платформі EPrints.

Сервіси: основні навігаційні, пошукові, реєстрації та підтримки користувача. Імпорт та експорт ресурсів між електронними бібліотеками. Навігація по сайту, за ресурсами, сервіси перегляду. Правове і нормативне забезпечення. Реєстрація: аутентифікація, ідентифікація та авторизація користувача. Розмежування прав доступу користувача, редактора та адміністратора. Управління обліковим записом користувача.

Функції, вимоги, фактори бібліографічного опису. Формати файлів завантаження до електронної бібліотеки. Етапи опису депозиту і алгоритм внесення ресурсу. Основні завдання бібліотечної статистики. Особливості використання статистичного модуля IRStats2.

Тема 3. Наукометрія.

Наукометрія та її завдання. Наукознавство (1966). Українська школа наукознавства (Г.М. Добров). Визначення наукометрії В. В. Налімова (1969). Лейденський маніфест наукометрії (2014). Бібліографічна та реферативна база даних з інструментами для відстеження цитованості статей. Поняття наукометрії, інформетрії, кіберметрії, бібліометрії, альтметрії, вебометрії, семантометрії та ін. Альтернативні метрики та методологія оцінювання ефективності дослідницької діяльності (Кіберметрична лабораторія Центру наукової інформації Іспанії). Вебометричний показник відвідуваності сайтів Alexa Rating.

Тема 4. Бази даних у науковій комунікації.

Пошук наукової інформації в мережі Інтернет. Пошукові системи. Основні завдання й функції пошукової системи та бібліометричної бази даних Google Scholar. Робота з профілем у Google Scholar: реєстрація, створення аканту, пошук, додавання і видалення статей. Інформаційно-аналітична система «Бібліометрика української науки». База даних повнотекстових періодичних видань компанії EBSCO Publishing. Українська загальнодержавна реферативна база даних «Україніка наукова» Національної бібліотеки України імені Вернадського. Index Copernicus (IC) – наукометрична база даних Польщі. Основні можливості бази даних Index Copernicus для наукової співпраці. Наукометрична база Magazines Full-Text універсального доступу до бібліографічних посилань, рефератів, повних текстів на публікації. Наукометрична база ERIC (Educational Resource Information Center) (США) з проблем освіти. Наукометрична база Academic Search Premier універсальної тематики. Бібліографічна база даних наукових публікацій учених Росії і країн СНД – РИНЦ (російський індекс наукового цитування), основні завдання й функції.

Тема 5. Наукометричні показники і міжнародні платформи.

Індекс Хірша, або h-індекс, Індекс цитування, Імпакт-фактор (ІФ або IF), Квартиль. Український індекс наукового цитування (УІНЦ) як система наукометричного моніторингу суб'єктів наукової діяльності України.

Основні завдання й функції наукометричної платформи Web of Science. Пошук інформації у наукометричній платформі Web of Science. Реєстрація профілю на платформі Web of Science. Українські журнали у наукометричній платформі Web of Science.

Характеристика, можливості і завдання наукометричної платформи Scopus. Основні функції наукометричної платформи Scopus. Інструкція для користувачів наукометричної платформи Scopus. Спеціальний інтерактивний портал наукометричної платформи Scopus: Elsevier Editorial System - «Видавнична Система Ельзевіра» (EES). Аналітичний портал наукометричної платформи Scopus: SCImagoJournal & CountryRank (SJR). Представлення українських видань у Scopus.

Тема 6. Відкриті системи ідентифікування дослідників.

Міжнародні стандартні ідентифікатори. Цифрові ідентифікатори об'єктів DOI (Digital Object Identifier). Сучасні проблеми ідентифікації авторів та наукових публікацій в мережі Інтернет. Підходи до унікальної ідентифікації авторів. ORCID (Open Researcher and Contributor ID) як складова рейтингу вченого. Коректна цитованість статей через міжнародний реєстр учених ORCID. Можливість публікації статей у престижних міжнародних наукових видання через міжнародний реєстр учених ORCID. Сумісність ORCID з електронними бібліотеками і платформами. Імпорт ресурсів в ORCID з Google Scholar, експорт ресурсів з ORCID. Платформа Publons як засіб підтримки наукової діяльності. Особливості використання профілю Publons. Publons для вченого, створення профілю, коригування та налаштування профілю Publons.

Змістовий модуль 2. ІКТ для підготовки і подання наукових статей до друку.

Тема 1. Вітчизняні та закордонні стандарти оформлення пристатейних списків наукових джерел. Автоматизоване генерування бібліографічних описів за допомогою онлайн ресурсів.

Бібліографічний опис. ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Зарубіжні стандарти оформлення бібліографічних описів: APA, Bibtex, Cell, Chicago, Harvard, IEEE, ISO690, MLA, Science, Nature, Vancouver, ABNT та ін. Програмний інструментарій для генерування пристатейних списків наукових джерел: VAK.in.ua, Bibtex, EndNote, RefMan, RefWorks, Mendeley, Papers, модуль бібліографії ICI Publisher Panel, BibMe (<http://www.bibme.org>), «Cite this for me» (<http://www.citethisforme.com>), Citefast (<http://www.citefast.com>), Citation Machine (<http://www.citationmachine.net>), EasyBib (<http://www.easybib.com>),

Zotero (<http://www.zotero.org>) та ін. Автоматизоване генерування слухачами бібліографічних описів різних стандартів за допомогою онлайн ресурсів.

Тема 2. Транслітерація. Онлайн ресурси транслітерації української та російської мов.

Транслітерація. Стандарти україномовної транслітерації (Паспортний (КМУ 2010), ТКПН, УКППТ 1996 (спрощений), Науковий (традиційний), Науковий (ISO/R 9:1968), ISO 9:1995 (ГОСТ 7.79 А), ГОСТ 7.79-2000 Б, BGN/PCGN (1965), ALA-LC). Стандарти російськомовної транслітерації (ГОСТ 7.79 система Б; ISO 9 та ін). Онлайн ресурси транслітерації української мови: СЛОВНИК.ua (<http://www.slovnyk.ua/services/translit.php>), УКРЛІТ.ORG (<http://ukrlit.org/transliterations>), «Стандартна українська транслітерація» (<http://translit.kh.ua>). Онлайн ресурси транслітерації російської мови: TRANSLIT.CC (<http://translit.cc>), «Транслит по-русски» (<http://translit.net>). Транслітерування слухачами текстів з української та російської мов у різних форматах за допомогою онлайн ресурсів транслітерації.

Тема 3. Проблема плагіату. Види плагіату в науці. Програмні засоби перевірки текстів на збіг. Особливості перевірки наукових робіт на наявність плагіату.

Поняття плагіату, самоплагіату та їх основні види. Дії, що характеризують процес плагіату. Плагіат у науці: текстовий, програмних кодів, у нетекстових джерелах. Популярні програмні засоби та онлайн ресурси автоматичного відстеження плагіату у текстових документах. Рекомендований інструментарій: UNICHECK, eTXT Антиплагіат, FindCopy (MiraTools), «Защита уникальности контента», Text.ru та Viper. Перевірка слухачами наукових текстів на плагіат за допомогою вказаних засобів.

Тема 4. Етапи редакційно-видавничого процесу. Робота Автора в електронній відкритій журнальній системі Open Journal Systems.

Огляд етапів редакційно-видавничого процесу. Завантаження рукопису в електронній відкритій журнальній системі OJS; дії Автора на етапі рецензування та редагування. Відхилення рукопису: можливі причини; процедура апеляції. Схвалення до друку: взаємодія автора з редакційною групою (редактором розділу, коректором, літ. редактором) на різних етапах. Поширення та популяризація статті в мережі засобами ІКТ (архівування, індексування, поширення в соціальних мережах).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		лекції	практичні	самостійна робота
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Наукова електронна комунікація в цифрову епоху				
Тема 1. Теорія наукової комунікації як методологічна основа розвитку електронних бібліотек. Мета, завдання, функціональні можливості сучасних електронних бібліотек.	6	1	-	5
Тема 2. Сервіси наукових електронних бібліотек. Опис депозиту та внесення ресурсу до сховища. Статистика електронних бібліотек на платформі EPrints.	6	-	1	5
Тема 3. Наукометрія	6	1	-	5
Тема 4. Бази даних у науковій комунікації	6	-	1	5
Тема 5. Наукометричні показники і міжнародні платформи	6	-	1	5
Тема 6. Відкриті системи ідентифікування дослідників	6	-	1	5
Змістовий модуль 2. ІКТ для підготовки і подання наукових статей до друку				
Тема 1. Вітчизняні та закордонні стандарти оформлення пристатейних списків наукових джерел. Автоматизоване генерування бібліографічних описів за допомогою онлайн ресурсів	6	-	1	5
Тема 2. Транслітерація. Онлайн ресурси транслітерації української та російської мов	6	-	1	5
Тема 3. Проблема плагіату. Види плагіату в науці. Програмні засоби перевірки текстів на збіг. Особливості перевірки наукових робіт на наявність плагіату	6	-	1	5
Тема 4. Етапи редакційно-видавничого	6	-	1	5

процесу. Робота Автора в електронній відкритій журнальній системі Open Journal Systems				
Всього годин	60	2	8	50

5. Навчально-методична карта дисципліни «Наукові електронні бібліотеки та наукометрія»

Разом: 60 год., лекції – 2 год., практичні заняття – 8 год., самостійна робота – 50 год.

Модулі	Змістовий модуль 1				
Назва модуля	Наукова електронна комунікація в цифрову епоху				
Заняття	1	2	3	4	5
Теми лекцій	Тема 1. Теорія наукової комунікації як методологічна основа розвитку електронних бібліотек. Мета, завдання, функціональні можливості сучасних електронних бібліотек.	Тема 3. Наукометрія	-	-	-
Теми практичних занять	Тема 2. Сервіси наукових електронних бібліотек. Опис депозиту та внесення ресурсу до сховища. Статистика електронних бібліотек на платформі EPrints.	Тема 4. Бази даних у науковій комунікації	Тема 5. Наукометричні показники і міжнародні платформи Тема 6. Відкриті системи ідентифікування дослідників	-	-
Бали	0+10	0+10	10		
Самостійна робота (ІНДЗ)	24 б.				
Модулі	Змістовий модуль 2				
Назва модуля	ІКТ для підготовки і подання наукових статей до друку				
Заняття	1	2	3	4	5

Теми практичних занять	-	-	-	Тема 1. Вітчизняні та закордонні стандарти оформлення пристатейних списків наукових джерел. Автоматизоване генерування бібліографічних описів за допомогою онлайн ресурсів Тема 2. Транслітерація. Онлайн ресурси транслітерації української та російської мов	Тема 3. Проблема плагиату. Види плагиату в науці. Програмні засоби перевірки текстів на збіг. Особливості перевірки наукових робіт на наявність плагиату Тема 4. Етапи редакційно-видавничого процесу. Робота Автора в електронній відкритій журнальній системі Open Journal Systems
Бали	-	-	-	10	10
Самостійна робота (ІНДЗ)	16 б.				
Всього за модулі	90 б.				
Залік	10 б.				
Всього	100 б.				

6. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сервіси наукових електронних бібліотек. Опис депозиту та внесення ресурсу до сховища. Статистика електронних бібліотек на платформі EPrints.	1
2	Бази даних у науковій комунікації	1
3	Наукометричні показники і міжнародні платформи	1
4	Відкриті системи ідентифікування дослідників	1
5	Вітчизняні та закордонні стандарти оформлення пристатейних списків наукових джерел. Автоматизоване	1
6	Транслітерація. Онлайн ресурси транслітерації української та російської мов	1
7	Проблема плагиату. Види плагиату в науці. Програмні засоби перевірки текстів на збіг. Особливості перевірки наукових робіт на наявність плагиату	1
8	Етапи редакційно-видавничого процесу. Робота Автора в електронній відкритій журнальній системі Open Journal Systems	1

Разом	8
-------	---

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин/бали
1	Теорія наукової комунікації як методологічна основа розвитку електронних бібліотек. Мета, завдання, функціональні можливості сучасних електронних бібліотек.	5/4
2	Сервіси наукових електронних бібліотек. Опис депозиту та внесення ресурсу до сховища. Статистика електронних бібліотек на платформі EPrints.	5/4
3	Наукометрія	5/4
4	Бази даних у науковій комунікації	5/4
5	Наукометричні показники і міжнародні платформи	5/4
6	Відкриті системи ідентифікування дослідників	5/4
7	Вітчизняні та закордонні стандарти оформлення пристатейних списків наукових джерел. Автоматизоване генерування бібліографічних описів за допомогою онлайн ресурсів	5/4
8	Транслітерація. Онлайн ресурси транслітерації української та російської мов	5/4
9	Проблема плагіату. Види плагіату в науці. Програмні засоби перевірки текстів на збіг. Особливості перевірки наукових робіт на наявність плагіату	5/4
10	Етапи редакційно-видавничого процесу. Робота Автора в електронній відкритій журнальній системі Open Journal Systems	5/4
Разом		50/40

8. Методи навчання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, пояснення, розповідь, бесіда.
- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; виконання практичних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

9. Методи контролю

Для ефективної перевірки рівня сформованості в аспіранта компетентностей з навчальної дисципліни застосовується комплекс методів: усне опитування, письмовий контроль, захист індивідуальних практичних завдань, практична перевірка, а також методи самоконтролю та самооцінки.

Оцінювання здійснюється з дотриманням таких принципів: індивідуальний характер перевірки та оцінювання знань; систематичність; диференційованість; об'єктивність; умотивованість оцінок; вимогливість, єдність вимог тощо.

Оцінювання здійснюється за такими критеріями:

- характеристики: елементарна, фрагментарна, повна, логічна, доказова, обґрунтована;
- якість знань: правильність, повнота, осмисленість, глибина, системність, узагальненість;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки;
- досвід творчої діяльності: вміння виявляти проблеми, формулювати гіпотези, розв'язувати проблеми.

Підсумковий контроль успішності вивчення навчальної дисципліни аспіранта здійснюється у формі диференційованого заліку.

10. Розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточне оцінювання та самостійна робота				Залік	Всього
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		10	100
Аудиторні	Самостійна	Аудиторні	Самостійна		
30	24	20	16		
54		36			

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Рейтингова оцінка	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу - досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

11. Методичне забезпечення

- конспекти лекцій,
- плани практичних занять,
- навчальні посібники, методичні рекомендації,
- дидактичні демонстраційні матеріали: презентації, графічні схеми,
- завдання для підсумкового контролю знань і вмінь аспірантів, після атестаційного моніторингу набутих знань і вмінь з навчальної дисципліни.

Засоби навчання:

- персональні комп'ютери, програмне забезпечення, підключення до мережі Інтернет, інтерактивна дошка, проєктор;
- сайти електронних бібліотек (<https://lib.iitta.gov.ua/>; <http://www.nbuviap.gov.ua/bpnu/>; <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>; <https://library.ukma.edu.ua/>; <http://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/resursi-ifondi/elektronni-resursy/>; eprints.zu.edu.ua), наукометричних баз даних (Web of Science, Google Scholar <https://scholar.google.com.ua/>);
- сайти цифрових ідентифікаторів вчених (ORCID <https://orcid.org/>, Publons <https://publons.com/about/home/>);
- інструментарій конвертування форматів текстових файлів (PDFCreator, PDFArchitect, ABBYY PDF Transformer 3.0);
- сайти наукометричних баз даних . [http:// www.scopus.com/](http://www.scopus.com/);
- EBЖС Open Journal Systems;
- інструментарій оформлення бібліографічних описів VAK.in.ua, Cite this for me;

- інструментарій трансітерації: УКРЛІТ.ORG, TRANSLIT.CC;
- програми-антиплагиатори: eТХТ Антиплагиат, UNICHECK та ін.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Бібліометрика української науки : інформаційно-аналітична система / Л. І. Костенко, О. І. Жабін, О. Ю. Кузнецов та ін. *Бібл. вісн.*, 2014. № 4. С. 8–12.
2. Білошицький А. О., Гогунський В. Д. Наукометричні бази та індикатори цитування наукових публікацій. *Інформаційні технології в освіті, науці та виробництві : збірник наукових праць*. М-во освіти і науки України; Одеський нац. політехнічний університет; Херсонський політехнічний коледж. Одеса, 2013. Вип. 4 (5). С. 198–203.
3. Бібліометрика української науки. URL: <http://www.nbuviar.gov.ua/bpnu/>
4. Бушуєв С., Білошицький А., Гогунський В. Наукометричні бази: характеристика, можливості і завдання. *Управління розвитком складних систем*. 2014. № 18. URL: <http://journals.urau.ua/urss/article/view/38667>.
5. Електронні бібліотечні інформаційні системи наукових і навчальних закладів : монографія / Спірін О. М., Іванова С. М., Яцишин А. В. та ін. ; за наук. ред. проф. В. Ю. Бикова, О. М. Спіріна. Київ : Педагогічна думка, 2012. 176 с.
6. Іванова С. М. Використання системи Eprints як засобу інформаційно-комунікаційної підтримки наукової діяльності в галузі педагогічних наук : дис. ... канд. пед. наук, Ін-т інформац. технол. і засобів навч. НАПН України. Київ, 2014. 317 с.
7. Іванова С. М. Використання міжнародної наукометричної системи Web of Science для наукових і педагогічних досліджень. *Наукові записки. Серія : Педагогічні науки*. ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2018. №169. С. 68-72.
8. Іванова С. М. Проблема розвитку інформаційно-дослідницької компетентності наукових і науково-педагогічних працівників з використанням відкритих електронних науково-освітніх систем. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. № 6 (68). С. 291-305. URL: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/2693>.
9. Іванова С. М., Новицька Т. Л. Використання сервісів наукової електронної бібліотеки : навчальна програма. 2019. 19 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/717683/>
10. Інформаційно-аналітична підтримка педагогічних досліджень на основі електронних систем відкритого доступу: посібник / за наук. ред. О. М. Спіріна. Київ : ФОРМ Ямчинський О. В. 2019. 157 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/711103>
11. Костенко Л. Й., Жабін О. І., Копанєва Є. О., Симоненко Т. В. Наукова періодика України та бібліометричні дослідження : монографія. НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2014. 173 с.
12. Копанєва Є. Національні індекси наукового цитування. *Бібліотечний вісник*. 2012. Т. 4. с. 29–35.
13. Краткое пособие по поиску информации в Web of Science. URL: http://library.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/biblio/PDF/wok5_wos_qrc_ru.pdf
14. Лейденський манифест для наукометрії / Diana Hicks, Paul Wouters, Ludo Waltman, Sarah de Rijcke & Ismael Rafols. URL: <http://sociologos.net/node/484>
15. Лупаренко Л. А. Добір електронних відкритих журнальних систем для наукових видань з освітніх досліджень. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2017. Т. 60. № 4. С. 324-343. URL: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1835>
16. Лупаренко Л. А. Електронні відкриті журнальні системи в науково-педагогічних дослідженнях : навчально-методичний посібник. Київ : Компрінт, 2019. 311 с.

17. Лупаренко Л. А. Електронні відкриті журнальні системи в науково-педагогічних дослідженнях : навчальна програма для наукових та науково-педагогічних працівників. Київ : ПТЗН НАПН України, 2016. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/708292>.
18. Лупаренко Л. А. Критерії та показники ефективності застосування електронних відкритих журнальних систем у науково-педагогічних дослідженнях. *Інформаційні технології в освіті*. 2018. Т. 34. № 1. С. 89-117. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/itvo_2018_1_9
19. Лупаренко Л. А. Рекомендації з використання дослідного зразка електронного наукового видання на платформі Open Journal Systems. Київ : ПТЗН НАПН України, 2016. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/705866>.
20. Лупаренко Л. А. Рекомендації з інсталяції та використання програми для пошуку плагіату Etxt Антиплагиат, Київ : ПТЗН НАПН України, 2014. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/16566>.
21. Лупаренко Л. А. Теорія і досвід використання електронних відкритих журнальних систем : монографія. Київ : Компринт, 2019. 195 с.
22. Мриглод О. І., Кенна Р., Головач Ю. В., Берш Б. Про вимірювання наукової ефективності. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vnanu_2013_10_11.pdf
23. Науково-організаційні засади проектування мережі електронних бібліотек установ НАПН України: монографія / Спірін О. М., Іванова С. М., Яцишин А. В. та ін. ; за наук. ред. проф. В. Ю. Бикова, О. М. Спіріна. Київ : Атіка, 2014. 184 с.
24. Новицька Т. Л., Іванова С. М. Рекомендації для користувачів щодо внесення інформаційних ресурсів до Електронної бібліотеки НАПН України. Київ : ПТЗН НАПН України, 2017. 14 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua>
25. Новицька Т. Л. Використання статистичного модуля IRStats2 : методичні рекомендації / за наук. ред. С. М. Іванової. Київ : ПТЗН НАПН України, 2016. 35 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua>
26. Проблеми та перспективи публікації статті в українському журналі, що входить до зарубіжної наукометричної бази. URL: http://library.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/biblio/PDF/VchdpuPN_2013_112%282%29_24.pdf
27. Рейтинги суб'єктів наукової діяльності України (наука України в дзеркалі наукометричної бази даних SciVerse Scopus). URL: <http://www.jsi.net.ua/scopus/>
28. Солов'яненко Д. Політика індексації видань у наукометричних базах даних Web of Science та SciVerse Scopus. *Бібліотечний вісник*. 2012. №1, с. 6–21. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2012_1_2.
29. Спірін О. М., Лупаренко Л. А. Досвід використання програмної платформи Open Journal Systems для інформаційної підтримки науково-освітньої діяльності. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2017. Т. 61. № 5. С. 196–218. URL: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1910>.
30. Спірін О. М., Лупаренко Л. А., Новицький О. В. Процедура впровадження електронного наукового журналу з використанням програмної платформи Open Journal Systems, *Інформаційні технології в освіті*. 2017. Т. 32. № 3. С. 40-60. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/itvo_2017_3_5
31. Спірін О. М., Яцишин А. В., Іванова С. М., Кільченко А. В., Лупаренко Л. А. Використання електронних систем відкритого доступу для інформаційно-аналітичної підтримки педагогічних досліджень. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2016 Т. 55. №5, с. 136–174. URL: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1501>.
32. Тихонкова І. О. Критерії та процедура відбору журналів до Web of Science Core Collection. *Наука України у світовому інформаційному просторі*. Київ : Академперіодика, 2017. Т. 14. С. 93–105.

33. Шемаєва Г. В. Електронні ресурси бібліотек України в системі наукових комунікацій : монографія / Г. В. Шемаєва ; Харк. держ. акад. культури. Харків : ХДАК, 2008. 289 с.
34. Чайковський Ю., Сілкина Ю., Потоцька О. Наукометричні бази та їх кількісні показники. Ч.І. Порівняльна характеристика наукометричних баз. *Вісник НАН України*. 2013. №8. С. 95–97.
35. Ярошенко Т., Борисова Т. Наукова комунікація в цифрову епоху: з точки зору дослідників, видавців, бібліотекарів. *Вісник Книжкової палати*. 2015. № 4. С. 44-49.
36. Яцишин А. В., Іванова С. М., Кільченко А. В. Загальні підходи до використання відкритих електронних науково-освітніх систем у науково-дослідній діяльності. *Наукова молодь-2018* : зб. матер. V Всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених, м. Київ, 16 лист. 2018 р. Київ : ІТЗН НАПН України, 2018. URL: http://conf.iitlt.gov.ua/Conference.php?h_id=16
37. Hirsch J. E. An index to quantify an individual's scientific research output. *PNAS*. 2005. V. 102. N 46. P. 16569–16572. doi: 0.1073/pnas. 0507655102
38. Luparenko L. The Use of Electronic Open Journal Systems in Scientific and Pedagogic Research : Results of Experiment, Proceedings of the 16th International Conference on ICT in Education, Research and Industrial Applications. Integration, Harmonization and Knowledge Transfer. 2020. Vol. 2. P. 1113–1128. (Scopus) URL: <http://ceur-ws.org/Vol-2732/20201113.pdf>
39. Meho L. I., Yang K. Impact of data sources on citation counts and rankings of LIS faculty : Web of Science versus Scopus and Google Scholar. *J. Am. Soc. Inf. Sci.* 2007. V. 58, № 13. P. 2105-2125. doi: 10.1002/asi.20677

Додаткова

40. Електронна бібліотека України. Наука і освіта. URL: <https://uateka.com/uk/article/science>
41. Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника. URL: <http://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/resursi-ifondi/elektronni-resursy/>
42. Наукова бібліотека ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>
43. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія». URL: <https://library.ukma.edu.ua/>
44. Наукова комунікація в цифрову епоху. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:UKMA+SCDA101+2020_T1/about
45. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
46. Хи Гвон Ю. Визуальные сокровища – проект Нью-Йоркской публичной библиотеки. Оцифровка русских визуальных ресурсов. *Науч. и техн. б-ки*. 2001. № 8. С. 50–54.
47. Якібчук В. Українські наукові видання і міжнародні наукометричні бази даних : проблеми і протиріччя. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2012. Вип. 107(2). С. 214-218. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmv_2012_107%282%29__34

Інформаційні ресурси

1. <https://lib.iitta.gov.ua/>
2. <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/index>
3. <http://www.nbuviap.gov.ua/bpnu/>
4. <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>
5. <https://library.ukma.edu.ua/>
6. <http://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/resursi-ifondi/elektronni-resursy/>
7. eprints.zu.edu.ua
8. <https://scholar.google.com.ua>
9. <https://orcid.org/>

10. <https://publons.com/about/home>
11. <http://www.scopus.com>
12. <https://unicheck.com/uk-ua>
13. <https://www.etxt.ru/antiplagiat/t>
14. <https://translit.cc/>
15. <http://translit.net>
16. <http://www.slovyk.ua/services/translit.php>
17. <http://ukrlit.org/transliteratsiia>
18. <http://translit.kh.ua>
19. <https://vak.in.ua/>
20. <https://www.citethisforme.com/>
21. <http://www.bibme.org>
22. <http://www.citethisforme.com>
23. <http://www.citefast.com>
24. <http://www.citationmachine.net>
25. <http://www.easybib.com>
26. Zotero (<http://www.zotero.org>)

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ викладання навчальної дисципліни забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на інформаційно-комунікаційних технологіях (комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивна дошка SMART Board).

На заняттях і на самостійній роботі використовуються методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни, ресурси Електронної бібліотеки НАПН України, джерела Інтернет, інформаційно-методичні матеріали Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України.

Робоча програма навчальної дисципліни
«Наукові електронні бібліотеки та наукометрія»

Укладачі:

Іванова Світлана Миколаївна, кандидат педагогічних наук, завідувач відділу відкритих освітньо-наукових інформаційних систем Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України

Лупаренко Лілія Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу відкритих освітньо-наукових інформаційних систем, Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України